

Többször

hangsúlyozta kétnapos látogatása alkalmával Németh Károly, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára: szívből örülök a Csongrád megyei sikereknek. Az itt szerzett tapasztalatok meggyőzően tanúsítják, hogy az ipari, mezőgazdasági üzemek kollektívái ismerik, értik a párt politikáját. Régi ismeretségek kötnék ide, s ezért a tájékoztatók, a látogatások során jó volt hallani a fejlődést tanúsító adatokat, tényeket s azt, hogy a dolgozó ember körülményei, alkotó lehetőségei megfelelőek. A dolgozók helytállnak a munkában, és eredményeikkel hozzájárulnak a népgazdasági feladatok megvalósításához, az ország gazdasági erejének növekedéséhez. Ezért az eredményes munkáért örömmel adtam át a Központi Bizottság és Kádár János elvtárs személyes üdvözlését minden ipari, mezőgazdasági kollektívának, ahol látogatást tettem, és kértém őket, tolmácsolják ezt társaiknak, a megye lakosságának.

Szegecén a Szalámigyár és Húskombinátban, Makón a FÉG helyi üzemében gratuláltam ahhoz, hogy a nem könnyű körülmények között vállalják a több exportáru gyártását. Így kell tenni minden munkahelyen. Nincs más választásunk, jobban kell mindannyiunknak dolgozni. Ha kitűzött céljainkat el akarjuk érni, hogy a jelenleginél is egy kicsiké nagyobb erőfeszítésre, figyelemre, körültekintésre van szükség. Ilyen a helyzet. Nem azért, mert a párt politikája változott. Az töretlen és támogatásra talál a tömegekben a tudatosság különböző fokán. Ebből fakad a mi nagy tennivalónk; hogy akik kevésbé tudatosan támogatják ezt a politikát, felzárkózzanak azok mellé, akik — néha még az eréjüket meghaladó mértékben is — igyekeznek tenni a valóra váltásáért.

Ez a nagy feladat: a politikai szervező munka, a kommunista példamutatás, az aktív pártélet, a pártépítő munka, hogy még szorosabb egységben tevékenykedjen az ország népe. Nagy történelmi vívmányunk, hogy egységben vagyunk az alapvető nagy kérdésekben. Erre vigyázni kell, ezt óvni, erősíteni olyan viszonyok között, amikor körülöttünk a gazdasági helyzet nehéz, amikor a feszültségek napról napra hol itt, hol ott, újabb terhet jelentenek a nemzetközi helyzetben. Elmondható, hogy stabilitás, nyugodt alkotó munka jellemző országunkra, bár nem kevés gondnal és problémával küszködünk. De alapvető, hogy erős a párt és a tömegek közötti bizalom. Azon kell dolgozni, hogy ebben törés ne következzen be, sőt, tovább erősödjön. A bizalmat csak úgy lehet erősíteni, hogy mindennap úgy dolgozzunk: újból és újból rászolgáljunk a bizalomra, ha a párt tevékenységét szolgálhatunk tekintjük. Ez az alapvető vonása a mi munkatársainknak. Csak így tudunk megbirkózni a nehézségekkel.

Nagyra értékelem, amit Csongrád megyei látogatásom során tapasztaltam. Makón konkrét példákla bizonyították, hogy társadalmi aktivitással miként igyekeznek pótolni azt, amit központi forrásokból, állami költséggel nem tudunk megoldani. A lakosság anyagi hozzájárulással támogatja célkitűzéseink elérését. Makó térségében ennek hagyományai vannak. Nem véletlen, hogy a vízellátást összefogással — törpe vízművekkel — elsőnek ezen a környéken oldották meg.

Engem megragadott az, hogy Makón kölcsönrel segítik az emberek a szociálpolitikai feladatok megoldását. Ha nem bíznának a politikában, akkor nem vásárolnának kötvényt, hogy segítsenek bővíteni az öregek napközi otthonát. Ebben kifejezésre jut: bíznak a politikában. Nagyon fontos, hogy milyen a politikai szellem, a politikai közhangulat.

Szívből örülök a Csongrád megyei sikereknek

Elmondotta Németh Károly, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára

Azok a példák, amelyekről a makói vezetők tájékoztattak, és bizonyára még sokat sorolhattak volna, azt mutatják, hogy eleven, jó közléspolitikai, várospolitikai munka folyik. Nem kevés a gondunk. Ilyenek a lakásellátás, a nyugdíjasok problémái. Törni kell a fejünket, és alapot teremteni az alacsony nyugdíjból élők gondjainak megoldásához, hogy a reálértéket biztosítani tudjuk. Az életkörülményeket illetően más területeken is mindenütt, ahol lehetséges, előre akarunk haladni. Ezt szolgálja a lakásépítés is. Nem csökkennek tervszámaink országosan, fejlesztjük az egészségügyi létesítmények, az iskolák, óvodák hálózatát.

Az a szándékunk, hogy az áruellátás színvonalát a lehetőségekhez mérten megtartsuk. Ez nagyon fontos életszínvonal-politikai tényező olyan viszonyok között, amikor nem tudjuk a reáljövédelmet, a reálértéket növelni. Ilyen körülmények között még nagyobb jelentősége van annak, hogy az áruellátás kiegyensúlyozott legyen, mégpedig úgy: abban benne legyen a központi, a megyei, a városi, a községi is. Mindenki feladata ez, akinek ebben felelőssége van. Természetesen előfordulhat, hogy egyes helyeken hiánycikkekkel kell pótolni, megszüntetni a hiányokat. Az alapvető dolog az, hogy az áruellátás átlagos színvonalra megfelelő legyen, hogy tehát a lakosság tudja mire elkölteni a pénzét. Ezért különös erőfeszítéseket kell tenni.

Ha nehezebbek a viszonyok az ország számára, nehezebbek a körülmények az egyes kollektívák s az egyes emberek számára is. Azon kell dolgozunk, hogy mindenki jól értesse a körülmények így alakulnak. Ne valamiféle központi elhatározásra várjunk. Mindig arra kell gondolnunk, hogy olyan tényezők hatnak, amelyek tőlünk függetlenek. De hogy kevésbé hassanak az rajtunk múlik. Alkalmazkodjunk a növekvő követelményekhez, mert a világ hozzáunk nem alkalmazkodik, nekünk kell alkalmazkodni a világhoz.

Nehezebbek lettek az értekezési feltételek a világpiacra. Van nekünk cikkek, amelyekkel korábban jól tudunk értékesíteni. Például a kohászati, az alumíniumipari termékek, amelyeknél nem kis tételekről van szó. Most egyes területeken — ahogy mondtam szókták — vissza kell fogunk az értékesítést. Részben azért, mert ráfizetnek ezekre a termékekre, másrészt azért, mert nincs kereslet. Olyan világban élünk, amikor a népgazdaságok szoros kapcsolatban vannak egymással és a nemzetközi kereskedelembe való részvétel nélkül nem lehet élni, boldogulni. Különösen nem olyan országban, mint hazánk, amely nyitott gazdasággal rendelkezik, s nagy hányadát realizálja a nemzeti jövedelemnek a külkereskedelem.

Őszintén kell beszélni az emberekkel a gondokról, problémákról, nehézségekről és a törekvéseinkről. Azok a értéket egyet, akik azt mondják: többet kell tennünk, s ha egy kicsivel rosszabbak is lesznek körülményeink, ezzel szembe kell néznünk.

Ami a Szalámigyár és Húskombinát, a FÉG dolgozóit illeti, csak gratulálni tudok az eredményekhez is. A makói üzem nem véletlenül kapta meg a SZOT elismerő oklevelét az üzemi rendért, tisztaságért. Úgy vélem, az üzemben belüli rend olyan, mint az ottani környezet. Ahol bármilyen szerszámot el lehet dobni,

ott olyan a munkafegyelm... Hosszabb távon csak is az fizetődik ki, ha rendet tartunk. Ha rend van, könnyebb foglalkozni. Ez nagyon fontos dolog. Csongrád megyében, e térségben ez régi gyakorlat. Itt például a falvakban is mindig rend és tisztaság uralkodott. Régebben még az alap nélküli vályogházakat is minden évben kimeszelték, rendben tartották.

Ma már úgy alakul a helyzet ebben a térségben is, hogy az ipar adja a termelési érték nagyobb hányadát. Ez országosan is így van, s ez természetes fejlődési folyamat. De a mezőgazdaságról soha nem szabad csupán a termelési értékhez való hozzájárulása alapján véleményt mondani. Ez mélyenszántó politikai ellátási kérdés. S ezen túl még az áringadozások mellett is egyik legstabilabb exporttermelő ágazatunk. Látom, hogy a falvakban az emberek megfelelően élnek. Azért érzik jól magukat az szövetkezetben is, mert van értelme a munkájuknak.

Figyelemre méltó tájékoztatót hallottam a pártletről, a pártépítésről; arról, hogy ebben is a minőséget tartják szem előtt. Két dologra hívnám fel a figyelmet: mindennapos, őszinte kapcsolat az emberekkel, s nemcsak azzal a szándékkal, hogy tájékoztassunk és felvilágosítsunk, hanem azzal a szándékkal és meggyőződéssel, hogy tájékozdjunk, véleményt kérünk. A közös munkába minél több embert bevonjunk. Ehhez szükség van minden szervezet közreműködésére. A párt-szervezetekre, a néprontbizottságokra, a KISZ-re, a szakszervezetre, mindenkire, aki tényező. A másik dolog pedig, hogy a pártletrét rendben kell tartani. Ismerve a megyei helyzetet, mondhatom: rendben van a pártélet, a párt fejlődésének üteme. De azért a jövőben is sokat kell tennünk, azt az elvet követve, amelyre egyszer Kádár János elvtárs azt mondta: az lenne a jó, ha minél több olyan ember lenne a párton kívül, akit szívesen látnánk a párton belül. S minél kevesebb olyan a pártonban, akit szívesebben látnánk kívül. Ez az alapja annak, hogy egységesen tudjunk cselekedni.

A kommunisták túlnyomó többsége nagyon lelkesen dolgozik. A látogatásom során erről itt meggyőződhettem. Sokat vállalnak magukra. Előfordulnak nem kívánatos esetek, olyan magatartás, amellyel nem lehet megbékelni. Ezért óvunk egymást a hibáktól. Aki vezető funkciót tölt be, azal szemben még magasabbak a követelmények, mert

reflektorfényben van. Akarjuk, nem akarjuk, olyan a társadalomban elfoglalt helye és szerepe. Erre nagyon kell vigyázni.

Elmondották a makói vezetők, hogy a Maroslele és Hódmezővásárhely közötti szakaszon történt jégverés után a termelőszövetkezeti vezetők kérték, azonnal jöjjön a biztosító, mérje fel a kárt. Ez helyénvaló, de azért szeretném felhívni a figyelmet, jól meg kell nézni azt, hogy mit szántunk ki, mert a jégverés napján és másnapján nagyobbak tűnik a katasztrófa, mint mikor a növény már egy kicsit regenerálódik. Lehet, hogy nem ad 60 mázást a búza, csak 30-at. De ha az 30 mázást ad, akkor ne szántunk ki, mert olyan másodvetés nincs, amely olyan értékű termést ad, mint például a 30 mázás búza hektáronként. Ilyen dolgok előfordulhatnak az életben. Tudjuk, hogy ez baj a szövetkezetnek, a háztáji gazdaságoknak, amelyek a jégverés ért. Az igazi nagy baj az lett volna, ha egy hetet késik az eső — ebben a térségben is. Láttam a búza-, a kukoricatáblákat, s azt, hogy a növények jól érzik magukat. A termelőszövetkezeti tagok a közösen, a háztáji-ban is bizakodóak, megfelelő termést várnak.

El kell érni, hogy mindegye azt, ami a feladata — a Központi Bizottságban, a megyénél, járásokban, városokban, az üzemekben, termelőszövetkezetekben, kulturális intézményekben. Ezen a vidéken nemcsak jelentős munkás-paraszt, hanem értelmiségi rétegek is tevékenykednek, szerencsénkre. Ezek az emberek aktív tevékenységgel támogatják a párt politikájának megvalósítását, és elutasítják a szélsőséges nézeteket. Alapvető dolog, hogy tájékoztassuk, bevonjuk őket a munkába, a közös gondolkodásba, mert ez nagy erőt jelent számunkra. Az igazi nagy tartalékaink az emberek képességeiben vannak, s ennek jobb kibontakoztatásában rejlenek.

Az erőfeszítésekben természetesen ott van az állami szervekben dolgozók eredményes munkája is. Ők sem könnyű feladatokat oldanak meg. Nagyon sok múlik azon, hogy az államparátusban tevékenykedők miként vélekednek a párt és a kormány politikájáról, milyen a kapcsolatuk a lakossággal. Ők vannak mindennap szoros kapcsolatban az állampolgárokkal.

A szegeci, a makói üzemekben beszéltem munkásokkal, elsősorban a munkásszónnyokkal. Megkezdtem tőlük, mióta dolgozom itt, hogy érzik magukat, elégedettek-e a keresettel? Azt mondták, megfelelő-

nek tartják a munkahelyi légkört és elégedettek a keresettel. Ez a munka, a politikai tevékenység értelme, hogy végül is a gazdasági munka és társadalmi tevékenységünk eredményes legyen, az emberek jól érzék magukat, boldoguljanak a lehetőségekkel összhangban.

Vannak, akik felvetik másokra utalva: lám, ennek is, annak is annyi jövedelme van, hogy házat építhetett. Azoknak azt kell mondani: neked is telik, vállaljál még egy műszakot. Annak örülni kell, amit például Mórahalmon hallottam, hogy a faluban 900 személygépkocsi van. Hozzáteszem, nem luxuscélra, hanem a termelésre is használják ezeket a kocsikat. Az autó ma a mórahalmi, a makói parasztembernek sem luxuscikk. Felhasználja arra, hogy ismerkedik az országgal vagy külföldre utazzon. Ez helyes és jó dolog. De arra is felhívom, hogy a csomagteret bedobja a kapát, és elvegye a munkáját kint a határon.

Örömmel hallgattam minden beszámolót és valami eszembe jutott: a mezőgazdasági átszervezés időszaka. A levágatlan kukoricaszár a szegvári határon, hogy nem volt gép, s leszedetlen maradt a szövetkezet kukoricája. Nem volt elég műtrágya. De az akkor kialakult politika táplálta optimizmusunkat, bizalmunkat a jövőben. S mi tápláltuk a parasztság reményét a holnapban. Azt mondtuk, eljön az idő, amikor lesznek nagyobb eredményeink, magasabb színvonalon gazdálkodunk. Emlékszem, hogy itt, Csongrád megyében is azt mondtuk 1964-ben — akkor még holdban számoltunk —: ha holdanként elértük a 14 mázást búzatermést, akkor megoldottuk Magyarországon a kenyérgérdést. Ha átszámoljuk azt a termést hektárra, akkor is ennek már több mint a dupláját érjük el ezen a vidéken. Ha vizsgáljuk az átszervezés időszakát, elmondhatjuk: a pártnak volt ereje, hogy a megelőző időszak helytelen gazdaságpolitikája okozta gondokat leküzdje, visszatérjen a lenini elvekhez. Ez alapvető dolog volt akkor. Alkalmaztuk magyarországi viszonyokra a helyes lenini elveket, így jutottunk el a mához.

Emlékezzünk csak arra, hogy a párt figyelembe vette az átszervezésnél a parasztság lelkiületét. Az intézkedések egész sorát hoztuk. Ezekről az eredményekről is szólunk, amikor arról beszélünk, hogy milyen a termelési átlag búzából, kukoricából. A szalámigyári látogatás alkalmával például számba vehettük, hogy ez a vállalat csak itt, ebben a megyében 610 ezer sertést vásárolt fel egy év alatt. Visszafordultunk a naptárt gondolatban, és megállapítottuk: a régi időben rekordnak számított a 80, a 100 ezer sertés felvásárlása Csongrád megyében. Ha csak ezt nézzük, hogy több mint megszorozódott az állatfelvásárlás, nem is beszélve a többi területről, például a baromfi-hús-termelésről — ebben része volt a politikának, s erre vigyáznunk kell. Nem szabad engednünk, hogy eltérések legyenek bármilyen irányban.

Ezt az agrárpolitikát közösen alakították ki nagyon sokan. Nem csak a párt, hanem a párt irányításával. Mindig azt mondjuk: széles körű összefüggésben kell gondolkodni. Nagyon kell óvunk ezt az agrárpolitikát. Nem szabad engedni, hogy visszaesés következzen be,

politikai kárral. Akik Csongrád megye mezőgazdaságában tevékenykednek, azok büszkék lehetnek arra, ahova jutottunk. Azt mondhatjuk, hogy talán ebben az ágazatban sikerült legjobban érvényesíteni a magyar sajátosságokat és meghonosítani a követelményekhez igazodó magatartást. Természetesen vannak olyan ipari üzemek, amelyek termékei jól értékesíthetőek, állják a helyet az európai piacon. Ilyen a szalámigyár is.

Szeretném hangsúlyozni: nem szabad csak a hozamok oldaláról megközelíteni a termelés feladatait. Nagyon fontos a hozam, de a költség alakulása is. Legyünk büszkék természetesen, hogy Magyarországon egy lakosra 1200—1300 kiló gabonát és 140 kiló húst termelünk, csontozva, vagy 190-et csontozás nélkül. Amiben győnébbek vagyunk, az a költségelemzés. Vizsgáljunk minden tényezőt, ne csak a mennyiséget, hanem azt is, hol lehet a költségeken csökkenteni. Ennek sok-sok lehetősége van. Például attól kezdve, hogy azt a földet, ami parlagon hever, felszántjuk, bevessük. Amint Fábianszékben tették. Megszüntessük a nyári utakat, amelyre most nincs szükség. Megfelelő mennyiségű műtrágyát használjunk. Ne többet, és ne kevesebbet, mint amire szükség van az adott talajon. Teremtjük meg a feltételeit a melléktermékek jobb hasznosításának. Ebben már szépen haladunk előre Csongrád megyében. Vizsgáljuk szüntelenül, hol lehet energia-költséget megtakarítani. A mezőgazdaság területén sok jó kezdeményezésnek lehetünk tanúi máris. Ez nagyon fontos, anélkül, hogy elhanyagoljuk a termelés mennyiségi növelését.

Biztatónak látom azt, hogy Csongrád megyében a szövetkezetek nem öregszenek el, mint amitől még néhány évvel ezelőtt féltünk. Akkor 55 év volt az átlagéletkor. Most sok fiatal kerül a szövetkezetekbe, szakmai képesítéssel. Erre szükség is van, mert csak így tudjuk hasznosítani a fejlett technológiát és technikát.

Az eredményes termelés a nagyüzemben politikai kérdés, ugyanakkor a háztáji gazdaságok termelése is. Eppen ezért, ha valahol jelentkeznek valami, például az érdekltségben, erre időben fel kell figyelni.

Ez nem jelenti azt, hogy nem kell a túlzásokat nyesegetni, sőt oda kell figyelni minden jelzésre. A háztáji politikának ugyanis nem az az alapja, hogy olyan maszek-hizlaldát nyissanak, ahol ezer disznót tartanak. Nem ez a háztáji gazdálkodás prototípusa. Van, ahol kettőt, hármat, vagy ahol tízet, vagy ennél is többet hizlaldnak, ki mennyit vállal. Ez normális dolog. Mindig gondoljunk arra, hogy jól működő nagyüzemi szocialista gazdaság nélkül nincs jól működő háztáji gazdaság. Mert ha mi a nagyüzemben nem termeljük meg az elegetendő takarmányt, amire a háztáji gazdaságnak szüksége van, akkor nekünk nincsenek lehetőségeink. A háztáji termelés gazdasági alapja, hogy a nagyüzem négy tonnát meghaladó gabona-, hat-hét tonna körüli kukoricatermést ér el. Ez a feltétele annak, hogy a háztáji gazdaságba is jut elég takarmány. Addig nem ment nálunk sem a háztáji gazdaság, amíg ki nem alakult a nagyüzemben ennek az integrációja. Míg oda nem jutottunk, hogy szakember, agronómus, szaktanácsadó, állatorvos foglalkozik a háztáji gazdaságok támogatásával, s az érdekltséget meg nem teremtjük.

A látottak és az elhangzottak alapján meggyőződésem, hogy a feladatokat a Csongrád megyei kollektívák a jövőben is sikerrel megoldják, mert jó szellemben, celtudatosan dolgoznak. Erőt, egészséget kívánok a tervek megvalósításához!